

Erityislasten taidepolku

Yhteistyötahot:

Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu
Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu
Autismi- ja Aspergerliitto
ADHD-liitto

Lähtötilanne:

Helsingin kaupungin Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan, Yleisten kulttuuripalveluiden alueellinen kulttuurikeskus Malmitalo on tuottanut yhteistyössä Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kanssa *Nepsyjen kuviskursseja*. Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu toimii Helsingissä useassa toimipisteessä, joista yksi on Malmitalo.

Kurssit ovat olleet viiden opetuskerran mittaisia lyhytkursseja, jotka on suunnattu neuropsykiatrisia diagnooseja omaaville lapsille (nepsy), esim. autismikirjon lapset ja Adhd-lapset. Kurssilla on ollut pieni oppilasmäärä, kolme ohjaajaa ja isot tilat. Jokainen lapsi on voinut saada kurssilla henkilökohtaista ohjausta ja huomiota. Myös lasten huoltajien osallistuminen kurseille on ollut mahdollista. Kurseista saatu palaute on ollut erittäin positiivista ja pidempiä kurseja on toivottu lyhytkurssien jatkoksi.

Haaste:

Osa Nepsyjen kuviskursseille osallistuneista lapsista olisi tuetusti valmiita jatkamaan Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun oppilaina. Tarvittavan tuen (avustajaresurssi) järjestäminen ei ole kuitenkaan tällä hetkellä mahdollista Malmitalossa toimivissa opetusryhmissä. Malmitalossa toimii myös muita taidekouluja. Yksi niistä on Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulu. Myös tämä koulu ottaisi mielellään oppilaiskseen erityislapsia, jos erityislasta tukeva taideavustaja olisi resurssien puitteissa mahdollinen.

Ratkaisu:

Luodaan Erityislasten taidepolku, jota kulkemalla nepsylapset voivat ajan myötä siirtyä erityislapsille suunnatusta pienryhmästä taidekoulun oppilaisiksi.

Pilotti:

Syyskuu 2018: Tuotetaan viiden opetuskerran mittainen (5 x 2 opetustuntia) lyhytkurssi nepsylapsille. Opettajina ja avustajina kurssilla toimivat Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun ja Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun opettajat. Kurssin sisällöt suunnitellaan sellaisiksi, että kahden eri taidekoulun opettajat voivat tuoda osaamistaan ja ideoitaan kurssin sisältöihin. Tavoitteena on tutustuttaa lapset sekä kuvataiteen että käsityön ja muotoilun maailmaan.

Kevät 2019: Tuotetaan kymmenen opetuskerran mittainen (10 x 2 opetustuntia) jatkokurssi nepsylapsille. Syksyn kokemusten pohjalta kurssi tuotetaan joko yhdistettynä kuvataiteen ja kädentaitojen kurssina tai opetuskerrat jaetaan puoliksi eri taideaineiden kesken. Kurssin aikana lapset voivat tuetusti, taideavustajan kanssa osallistua Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun ja Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun tunneille 1-2 opetuskerralla. Näin lapset pääsevät tutun taideavustajan kanssa harjoittelemaan isomassa ryhmässä työskentelemistä. Erityislasten osallistuminen kesken kaiken isompaan ryhmään ”kuunteluoppilaina” luomien monenlaisia haasteita. Voi olla myös mahdollista, että tämänkaltainen tutustuminen ei onnistu. Jos niin käy, etsitään joku toinen malli. Kurssin päätteeksi oppilaiden töistä koostetaan näyttely Malmitalossa. Näyttelyn kautta vahvistetaan lasten identiteettiä taiteen luojina ja tuodaan näkyväksi lasten osaamista.

Syksy 2019: Kevään jatkokurssin oppilailla on mahdollisuus hakea Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun ja Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoulun oppilaiksi. Oppilaiksi valittujen lasten opiskelua tuetaan pilotin puitteissa palkatun taideavustajan avulla. Vuoden kestänyt tuettu opiskelu pienryhmässä on valmistanut lasta yleisopetuksen ryhmässä opiskeluun. Ne lapset, jotka eivät ole vielä valmiita yleisopetukseen, voivat halutessaan osallistua syksyllä 2019 vielä viiden opetuskerran lyhytkurssille.

Mitä tarvitaan?

Taideopettajat tarvitsevat lisäkoulutusta erityislasten kohtaamisen. Pilotin puitteissa järjestetään koulutuksia, jotka järjestetään yhteistyössä Autismi- ja Aspergerliiton (kokemusasiantuntijat) ja ADHD-liiton (kokemusasiantuntijat) kanssa. Autismi- ja Aspergerliiton kanssa tuotetaan taideopettajille asiantuntijaluento aiheesta autismikirjo. ADHD-liitolta ostetaan teoria- ja kokemustietoa yhdistävä koulutus. Liitot toimivat myös tiedonvälityksen väylänä perheisiin päin kursseja mainostettaessa.

Haasteita:

Kahden taidekoulun opettajien aikataulujen yhteensovittaminen, lasten haluttomuus tutustua avustajan kanssa isomman ryhmän työskentelyyn, kurssille osallistuvien lasten mahdollisuudet sitoutua prosessiin (nepsylasten kunto voi vaihdella paljonkin vuoden aikana), sopivan taideavustajan löytäminen

Pilotin hyödyt:

Hankkeessa luodaan Erityislasten taidepolku, jota kulkemalla erityislapsen lapset voivat ajan myötä siirtyä erityislapsille suunnatusta pienryhmästä taidekoulujen oppilaiksi. Taidepolku-malli on monistettavissa mihin tahansa kuntaan, jossa on lastenkulttuurikeskus/kunnan kulttuuritoimi ja taidekouluja. Taidepolku voidaan toteuttaa joko yhden tai useamman taidekoulun kanssa. Erityisryhmille suunnatut kurssit voivat yhdistellä vapaasti eri taiteenlajeja, vaikkapa tanssia ja arkkitehtuuria, riippuen siitä, mitä taidekouluja kussakin kunnassa on. Taidekoulut eivät itse voi välttämättä tarjota omien tuntikehystensä ja taloudellisten resurssiensa puitteissa lyhytkursseja erityisryhmille; lastenkulttuurikeskus/kulttuurikeskus/kunnan kulttuuritoimi sen sijaan voi toimia alustana polulle, jossa lapsi kasvaa vuoden aikana pikkuhiljaa taidekoulun oppilaaksi.

Kustannukset

2x viiden opetuskerran lyhytkurssi 1700 e = 3400 e (sis. opetus + materiaalit, ostopalveluna taidekouluilta)

Kymmenen opetuskerran jatkokurssi 3400 e (sis. opetus + materiaalit, ostopalveluna taidekouluilta)

Taideavustaja 4 opetustuntia / vko, 18 opetuskertaa (18 viikkoa) n. 2851 e (palkkio 28,49 e/h + sivukulut)

Avustajan kanssa tutustuminen ryhmätyöskentelyyn isoissa opetusryhmissä 40 h n. 1584 e (palkkio 28,49 e/h + sivukulut)

Kokemusasiantuntijoiden matkakulut n. 200 e

ADHD-liiton koulutus 300 e

Näyttelyn rakennus n. 300 e

YHTEENSÄ 12 035 e

Omarahoitusosuus 8535 e